

แนวปฏิบัติเพื่อรองรับภารกิจตามหน้าที่และอำนาจของ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อรองรับภารกิจตามหน้าที่และอำนาจของ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗
ในระหว่างที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังไม่ประกาศใช้บังคับ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน
๒๕๖๐ จึงมีมติให้กำหนดแนวปฏิบัติเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
คณะอนุกรรมการ และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

ข้อ ๑ ในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการ
เยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยอนุโลม
เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลานับแต่วันที่รับเรื่อง ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่ตรวจคำร้องและสรุปความเห็นเบื้องต้น ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน

(๒) การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน

(๓) การตรวจสอบของคณะอนุกรรมการด้านการกลั่นกรองเรื่องร้องเรียนกรณีคำร้องที่ไม่ยุ่งยาก
ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน

(๔) การตรวจสอบของคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะทำหน้าที่ในการแสวงหา
ข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อทำความเข้าใจเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาและจัดทำรายงาน
ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน

(๕) การตรวจและกลั่นกรองรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการให้
แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้ผู้มีหน้าที่ขอ
ขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

/ การจัดทำ ...

การจัดทำรายงานให้เป็นไปตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๒ คณะอนุกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจเสนอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณากำหนดแนวทางการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) การทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิม
- (๒) การได้รับการชดใช้สินไหมทดแทน
- (๓) การบำบัดฟื้นฟู
- (๔) การทำให้พอใจ
- (๕) การมีสิทธิที่จะเข้าถึงความจริง
- (๖) การประกันว่าจะไม่มีเหตุแห่งการละเมิดนั้นเกิดขึ้นอีก

ข้อ ๓ ในกรณีที่บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับแจ้งรายงานผลการตรวจสอบ ไม่ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือดำเนินการแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๐ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๕๗ ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ถ้าเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้มีการดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยเร็ว

(๒) ถ้าเป็นบุคคลหรือองค์กรเอกชน ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลบุคคลหรือองค์กรเอกชนนั้น พิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด

ในการดำเนินการตาม (๒) หากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลบุคคลหรือองค์กรเอกชน มิได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดหรือดำเนินการแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีตาม (๑) ต่อไป

ข้อ ๔ การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๒) ให้เป็นไปตามแนวทางที่เคยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๖)

ข้อ ๕ ในกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเรื่องใด รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการรวบรวมและศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา แล้วจัดทำเป็นข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางดังกล่าวเสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา

เมื่อได้รับข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาและแจ้งข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางดังกล่าว เสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามรูปแบบที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๖ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่ามีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๔) ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งให้มีการตรวจสอบ และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการตรวจสอบและจัดทำรายงานข้อเท็จจริงเสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาโดยไม่ชักช้า

การรายงานข้อเท็จจริงตามข้อนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง และเมื่อได้จัดทำรายงานเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะอนุกรรมการ หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า รายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่งมีข้อเท็จจริงที่เพียงพอแล้ว อาจจัดทำรายงานข้อเท็จจริงตามข้อนี้โดยไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบก็ได้

ข้อ ๗ การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๕) ให้เป็นไปตามแนวทางที่เคยปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๑) (๔) และ (๕)

ข้อ ๘ กรณีมีข้อขัดข้องในการดำเนินการตามแนวปฏิบัตินี้ ให้เสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา

ให้ใช้แนวปฏิบัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะมีผลใช้บังคับ

(นายวิส ดิงสมิตร)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ